

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Tržaški nemiri v državnem zboru.

V svoji včerajšnji seji se je bavila poslanska zbornica skoraj edino le s tržaškimi nemiri. Vsled tega je bila tudi galerija natlačena, največ z italijanskimi dijaki, pa tudi delavci.

Najprej je ministrski predsednik utemeljeval razglasitev nagle sodbje v Trstu. Posebno drastično je govoril v obrambo vojaštva: »Zbrana množica je ometavala vojaštvo s kamni in kosi železja. Potem je vojaštvo streljalo in več oseb je bilo ubitih in ranjenih. Že prvič sem rekel, da ne more nihče nedolžnih žrtev bolj omilovati kakor vlada. Toda, gospoda moja, ali je pravično govoriti o umoru, to je o namenu, neko gotovo osebo usmrtiti? Mar so li vojaki usmiljenja vrednega poštnega uradnika hoteli težko raniti ali druge po naključju med množico zašle usmrtiti? Tako daleč bi ne smelo strankarstvo nikogar zavesti, da bi izgovorilo tako strašno sumničenje, ko se gre za varnost življenja vojaštva, za silobran javnega reda in zakona. Protestujem svečano proti temu, da bi se člani armade, vaši sinovi ali bratje, dolžili umora, mesto, da bi se jim izrekla, kakor zaslužijo, zahvala za izpolnjevanje njihove težavne dolžnosti. (Dolgotrajno pritrdjevanje.)

Italijani in socialni demokrati stavijo naslednji nujni predlog: 1. Izjemno stanje se naj takoj prekliče, 2. namestnik Goëss se naj odstavi in 3. nagla sodba se naj odpravi. Predlog pa ni dobil dvotretjinske večine glasov. Za nujnost so glasovali le socialisti, Italijani, Vsenemci, češki radikali in nekateri Čehi. Sprejet pa je bil predlog poslanca Kathreina, naj se izroči tržaška zadeva posebnemu odseku, ki mora v 8 dneh poročati.

Prvi govornik, posl. Ellenbogen je izvajal približno tako-le: »Umevno je, da človek v trenutku, ko ima umor pred seboj, ni več pristopen pametnim razlogom ter niti ne gleda na proti sebi naperjene puške cevi. Vojaki so navalili

z bajoneti tudi na odmikajoče se ljudi. Bestialna soldateska je prisilila celo one, ki so hoteli odnesti mrtvece, da so jih pustili pasti. Ranjeni so se valjali v svoji krvi na blatnih cestah. Člane »Rudečega križa«, ki so prihiteli, da bi spravili ranjene in mrtve, so naskočili vojaki z bajoneti. V sovražnikovi deželi, v vojski se ne more hujše divjati. Namestnik grof Goëss je odgovoril strankinemu tajniku Hueberju na prošnjo, naj bi velel vojaštvo odpoklicati, da se gibanje pomiri: »Vaš svet lahko pogrešam.« Ta oholi aristokrat ne more razumeti, da ima lahko človek za soljudi srce tudi tedaj, če stanujejo več sto metrov proč. (Živahni medkllici.)

Schuhmeier: »To je ona hvalisana namestnikova sopomoč!« — Seitz: »Potem se čudite, če nihče ne pomiri ljudi.« — Pernerstorfer: »Goëss je osel.« — Ellenbogen: »Ne, osel ni, ta gospod le ni hotel imeti miru.« — Schuhmeier: »Odlikovano hoče biti.« — Eldersch: Saj je tudi danes bil pohvaljen.«

Posl. Ellenbogen nadaljuje: »Ta gospod je bil toli predrzen, da me je še vprašal, iz kakega namena sem prišel v Trst, kaj da imam pravzaprav tam iskati, katere druge namene da s tem zasledujem. (Burno klicanje socialnih demokratov.) Menda je mislil, da se hočem udeležiti ropanja.« Posl. Schuhmeier: »To predrzno čelo zasluži železno krono, gospod ministrski predsednik, skrbite za to!«

V svojem nadaljnjem navajanju pokaže Ellenbogen klobuk neke žrtve rekoč: »Sprejaj je šla krogla noter, na drugi strani je prišla skozi črepinjo. Ostanki razškopljenih možgan visijo na njem. Tukaj, gospod ministrski predsednik, je bojna trofeja namestnikova. Postal je premagovalec poulične mladeži, dobil je bitko. Oblastvene odredbe bi ne bile potrebne.« Potem pripoveduje o nekem stotniku, ki je stal s svojim oddelkom pred kavarno, ko se je približala velika množica. »Kehrt euch!« je zapovedal vojaštvu, ki je odkorakalo, in ničesar se ni zgodilo. »Bil je

pametnejši in dalekovidnejši kot namestnik in Körber in vsi ministrski predsedniki skupaj. Nemiri so nastali vsled vladnih odredb, vsled nesposobnosti uradnika, ki stoji na krmilu dežele. Ne rečem tudi preveč, ako trdim, da je kazal malomarnost za človeško življenje. Vidite, gospod ministrski predsednik, ta ničvrednež hoče imeti nemire v Trstu.« Potem pripoveduje, da je zapovedal Goëss nekemu vladnemu zastopniku, naj razžene z vojaštvom občinski svet, ki je sklepal o pomirjenju. Vladi da ni toliko na človeških žrtvah, kakor pa da se zdrži ta oholi aristokrat na svojem mestu.

Posl. Schuhmeier: »Puške in vislice so socialna politika Körberjeva.«

Posl. Ellenbogen dokazuje v svojem nadaljnjem govoru, da ni tržaških nemirov nihče drug zakrivil, kakor Lloydova družba in namestnik Goëss, naj si se sedaj še toliko dolži anarhijo, ki mora vselej pomagati, kadar manjka dovolj vzrokov za izjemno stanje. Končno predlaga govornik, naj zbornica glasuje za njegov predlog, da se izjemno stanje zopet prekliče in namestnik Goëss odstavi.

Predsednik se je zavzel za tržaškega namestnika ter poklical govornika k redu zaradi napadov.

Ministrski predsednik zavrača nato govornika odločno glede vseh obdolžitev vojaštva in vladnih organov. Posl. Schuhmeier zakliče Körberju: »To je bedasta fraza!« Posl. Eldersch: »V Trstu se je morilo, in vi to opravičujete!« Posl. Ellenbogen: »Vi policisti!«

Posl. Ploj izjavi v imenu jugoslovanskega kluba, da bo isti glasoval za Kathreinov predlog, ker se morajo dogodki v Trstu vendar poprej vsestransko preiskati.

Posl. Hortis prečita dopis, ki ga je podpisalo pet tržaških meščanov. Podpisani so bili navzoči pri streljanju v Piazza Verdi, in so vedno pripravljeni dokazati in s prisego potrditi, da onih osem vojakov, ki jim je načeloval neki četovodja, ni nihče najmanj izzival, kajti prostor je bil prazen, a demonstracija se je vršila v

dveh oddaljenih ulicah. Tukaj je bilo zbranih le kakih 50 ljudi v razgovorih. Naenkrat zadoni salva, ne da bi se bilo poprej ljudi opomnilo. Govornik napada istotako ostro vlado, češ, da je poslala za kartečami sedaj še vislice nad moralno in gospodarsko tako hudo izmučeno mesto. Posl. Choc zakliče: »Neumne vlade so stvariteljice anarhizma!« Posl. Hortis prosi zbornico, da glasuje za odpravo izjemnega stanja.

Na predlog posl. Stürgkha se debata zaključila ter se izvolila glavna govornika, contra posl. Zázvorka, pro posl. Bartoli.

Posl. Zázvorka omenja obsedno stanje v Pragi leta 1897. ter izjavi, da bo njegova stranka z ozirom na to glasovala za odpravo istega stanja v Trstu, dasi se tam slovanski živeli grdo tlačijo.

Posl. Bartoli zavrača ministrskega predsednika in njegove vzroke ter prečita naslednjo izjavo svoje stranke: »Ako je bilo morda potrebno, da se je z ozirom na žalostne, od vseh obžalovane dogodke v Trstu razglasilo v zadnjih dneh izjemno stanje, da se zopet napravi javni red, smo danes trdno uverjeni, da zadostujejo splošne zakonske določbe sedaj, ko je nastopil zopet mir in red ter ima vlada za vzdrževanje redu izvanredne sile v Trstu na razpolago. Mi bomo glasovali za nujnost ter pozivamo vlado, naj čim prej prekliče izjemno stanje nad Trstom in okolišem.«

Ko je še govoril svojo zaključno besedo posl. Ellenbogen, začelo se je glasovanje o Ellenbogen-Pernerstorferjevem nujnem, oz. Kathreinovem predlogu, da se sestavi odsek iz 37 članov, ki preišče tržaške dogodke ter poroča zbornici v 8 dneh. Zadnji predlog je bil sprejet.

Farške laži.

Z ozirom na članek »Boj v Trbovljah«, v 29. številki »Slovenskega Naroda« z dne 5. februarja 1902 se nam piše:

Ni res, da se župnik ni odzval povabilu, res je pa, da se je župnik pravočasno opravičil pri sklicatelju, da je radi

LISTEK.

„Knjiga za lahkomišelné ljudi.“

(Spisal I. Cankar, založil L. Schwentner 1901.)
Ivan Cankar se je oglašil zopet k besedi...

Kuriozno! Njegove spise se pričakuje nervozno; pade se črez nje hipoma, — en dan in ves za literaturo se zanimajoči slovenski svet jih je čital; uda se brez zavestno vplivu teh spisov; — a potem se hodi okrog z misterioznimi pogledi, dela se resne, zamišljene obraze, praska se za ušesi — in nihče ne pove svojega mnenja o knjigi... Mislim, da se rodi tukaj vselej konflikt med čustvom in pametjo: Nihče ne more tajiti, da vplivajo Cankarjevi spisi mogočno na čitatelja; a zopet nihče se noče identificirati s temi čudnimi, novimi idejami; tradicijsalno se smatra te ideje kot grešne, in razven Cankarja noče nihče v javnosti veljati za grešnika...

Nestrpni pisatelj tam na Dunaju pa čaka na kritiko. Jedno mu je v »Dom in Svetu« napisal dr. Evgen Lampè; napisal mu jo je z ekstremnega svojega katoliškega stališča. To — upamo! — ne bode

zadoščalo slovenski javnosti; dr. Lampè sam je ironiziral lani na nekem predavanju v »Kat. domu« jedno najkrasnejših Zupančičevih pesnij in dr. Lampè je šef-redakter lista, ki je imenoval zadnjič Tolstega spise »svobodnjaške in zmedene«. To kritiko torej ad akta.

Na vse druge kritike, ki bi imele prihajati od vseh strani, pa čaka Cankar še vedno... in bo menda tudi še čakal. Med ljubljanskimi mladimi literati se čujejo čudne govorice — »jaz ga nočem oceniti, ker bi ga mogel razmesariti«, pravijo. Jaz mislim, da vsi skupaj nimamo nikake pravice, hliniti neumno sočutje, polno sentimentalne pietete, — pravice nimamo nikakršne, Cankar ni nikoli dal povoda za tako sočutje! Saj je brezobziren napadalec in radi tega ima vsakdor, ki ima kaj zoper njega, prokletó dolžnost, da mu to vrže v obraz! —

Jaz sem vzel knjigo v roko, sedel in čital, čital do konca... Potem, ko sem dokončal lekturo vseh 9 črtic, sem vstal in se vprašal: »Kaj je to?«... Dà, kaj je to? Kaj hoče povedati? Kje tiči rudeča nit, ki bi jo mogel prijeti, da bi prišel iz tega Cankarjevega labirinta?... Čutil sem, da je nova knjiga umotvor, kajti ona vpliva mogočno na čitatelja, iz sebe vpliva,

brez nepotrebnega voditelja se udaš lahko njenemu vplivu. Čutil sem, da sem Cankarju globoko hvaležen za to novo knjigo in da sem čakal na njo bolj težko nego na vse druge njegove spise. Čutil sem, da so prejšnji spisi kategorično zahtevali to novo knjigo. To vse sem čutil, — a vraga, kje naj bi začel, da bi ocenil to knjigo? To je svinga. Napisati hočem pa v kljub temu — tudi radi tega, ker mi ni dosti za svetniško gloriolo — par misli, ki so me obšle ob čitanju »Knjige za lahkomišelné ljudi«; le par misli, par aforističnih občutkov, drugega nič.

Knjiga je prvič jako obširno izražen evangelij človeka, »ki stoji nad prepadom in gleda navzdol po neskončni ravnini, oškropljeni s solzami jutranjega solnca...« Nekje smo tega bledega genijalnega diurnista, tega razcapanega prevzetnega študenta že videli. Stal je sredi blata, a njegove oči so bile jasne kakor solnce; pljuval je na vlažno golazen, ki se je vila krog njegovega telesa. Smejali, rogali so se mu, ker ni imel dovolj moči, da bi pretrgal nevidne okove; vzeli so mu kruh, ko je pel o lepoti svoje duše, a ko je kralj Glad prihajal, ga je pozdravil: »Moj sovražnik in moj rešitelj...« Nekje smo

videli tega vagabunda, ki kosi ob idealih in večerja ob svojih ciljih; njegov ideal je veličastni umotvor — »ko bi videli njega bogastvo!« —; on sam vé, da je ta ideal le in izključno ideal, vé, da je njegovo hrepenenje brezuspešno, da je veliko njegovo upanje brezsmiselno in tako »pada uničen v grob in protestira...« njegov konec pride, a njegove solnčne oči mu kličejo: »Salve! Morituri te salutant!« — kajti on čuti, da je ta tragični konec naj-revolucionarnejši protest, in protestirati hoče! — Nekje smo videli tega ubogega žurnalista, v katerem se zbudi nakrat evolucijskarnost in ki si nabere jednako tlačnih krog sebe in gre pobijati svojega gospodarja okna... Nekje smo videli tega človeka in bilo nam je, kakor bi slišali mogočni glas Herzenovega »Kolokola« — »vse bode minulo, le deveta simfonija ne...« ali kakor bi čitali biografijo Bakunina... Dà, ravno Bakunina! V tem, da žrtvuje človek vse za neko idejo, da kliče kot nositelj te ideje svoj — sterben kann ich nicht —, v tem leži nekaj demoničnega. Z našega malenkostnega stališča, ki ne zahteva od nas nobenih žrtev, nobene kapljice krvi, moremo gledati k takim titanom revolucionarne ideje le kakor k Jehovi...

(Dalje prih.)

službenih opravil zadržan. Ni res, da je začel župnik s svojima kaplanoma na svojo roko agitirati za nov občinski odbor in postavil za kandidate, ki so sicer vsega spoštovanja vredni, a nesposobni voditi tako veliko občinsko upravo, res je pa, da župnik ni nastavljal kandidatov in ni posredoval pri postavljanju kandidatov. V Trbovljah, dne 16. febr. 1902. — Peter Erjavec.

Tu se vidi, kako ti slovenski farji brez prevdarka lažejo, kar tja v en dan. Erjavec ni postavil klerikalnih kandidatov, niti posredoval pri postavljanju klerikalnih kandidatov. On sploh ni nič vedel, on se sploh ne briga za nič. Pa Erjavec je tudi neumen. V svojem popravku pravi »ni res, da se župnik ni odzval povabilu«, v isti sapi pa pravi, da je svojo odsotnost opravičil pri sklicatelju, da se torej le ni odzval povabilu. Slišite, Peter Erjavec, fajmošter v Trbovljah, nam se zdi, da se Vaši možgani mehčajo. Bodite previdni!

Slovensko srednješolstvo in slovensko vseučilišče.

II.

Na občnem zboru akademičnega društva »Triglava« dne 12. svečana bili sta sprejeti sledeči resoluciji:

I. Slovenski akademiki v Gradcu zbrani dne 12. svečana na izvanrednem občnem zboru akademičnega društva »Triglava« v posvetovanje slovenskih srednješolskih razmer ne morejo verjeti, da bi se v kljub vsem nasprotnim naklepom našim sovražnikom moglo posrečiti odpraviti iz Celja slovensko gimnazijo, ker smo prepričani, da bi v skrajnem slučaju Slovenci celjskega okrožja gotovo, četudi še s tolikimi žrtvami, ta potrebni in važni zavod vzdržali še zanaprej, še ne kot c. kr., tedaj pa gotovo vsaj kot privatno slovensko gimnazijo. Pač pa izražajo slovenski visokošolci svojo resno bojazen, da sedanja slovenska celjska gimnazija kot samo nižja ne bo mogla prav procvitati ne le zategadelj, ker skušnja uči, da polovičarske nižje gimnazije niso življenja zmožne, ampak vzlasti zategadelj, ker bodo neprijazne šolske oblasti in drugi mero-dajni krogi, ako te nižje gimnazije že ne morejo naravnost odpraviti, delali isti v bodoče še večje zapreke ter zatirali slovenske dijake tudi po prestopu v višjo, v nemškem duhu urejeno gimnazijo. Zato izražajo akademiki svojo redoljubno željo, naj bi se spodnještajski Slovenci baš v sedanjih dneh ogorčenja zoper nakane naših neprijateljev odločili, da se sedanja samo nižja gimnazija takoj začne dopolnjevati v celotno in samostojno slovensko gimnazijo, in naj bi pozvali narod, da z gmotnimi prispevki omogoči vzdržati začasno te višjegimnazijske razrede kot privatno slovensko višjo gimnazijo, ker bi vlada gotovo v kratki dobi bila primorana prevzeti tak zavod kakor v vseh dozdaj-nih enakih slučajih na Češkem, Moravskem in drugod v državno upravo. Ta čin bil bi najlepši odgovor na znani nemški naklep in dokaz, da si Slovenci ne bodo dali premeščati svojih kulturnih zavodov iz Celja, ki je bilo in mora ostati kulturno in gospodarstveno središče štajerskih Slovencev.

II. Slovenski akademiki z ogorčenjem opozarjajo, da je naše srednješolstvo tako daleč zaostalo, da se doslej na nobeni višji gimnaziji na Slovenskem ne poučuje v slovenščini, dandanes, ko so tisoči slovenskih javnih zastopov in društev soglasno zahtevali ustanovitve slovenske univerze. Zato smatrajo slovenski dijaki za dolžnost vse slovenske javnosti, da se baš v sedanjih dneh, predno bodo slovenski poslanci v tem oziru zahtevali jasen odgovor od naučne uprave od proračunski debati, ves narod, kakor se je soglasno zavzel za slovensko univerzo, odločno zahteva, da se končno vendar uvede v naše višje gimnazije kot učni jezik slovenščina. Saj se s tem ne ustreže le tolikrat povdarjani upravičeni zahtevi slovenskega naroda, ampak se ob enem napravi naraven prehod k slovenskemu vseučilišču, katerega brzo priboritev je slovenski narod zapisal navdušeno na svoj bojni prapor.

V Ljubljani, 19. februarja.

Politikujoči jezuiti.

V Travniku imajo jezuiti javno gimnazijo. Svoje oblasti pa ne izrabljajo le v

hinavsko rimsko politiko, temuč se mešajo prav predrzno in brezobzirno v politikovanje Kallayjevo. Svoje cerkveno go-dovanje, praznik Srca Jezusovega so ob-hajali lani s tem, da so razobesili na svoji cerkvi — mažarsko zastavo. Ko se je valed tega hrvatska mladina razburila ter je neki dijak segel po zastavi, pridrvi pater Weitz ter založi dijaku po jezuitaki pedagogični metodi trpko zaušnico. Še hujsje se je zgodilo pred nedavnim. Pri nekem jesenskem koncertu so dijaki višjih razredov protestirali proti neki nemški pesmi. Valed tega na sebi nedolž-nega pojava so jezuiti izključili celi 7. in 8. razred, 24 hrvatskih dijakov. In proti tej jezuitski brutalnosti nimajo katoliški listi niti besedice graje. Edini »Obzor« ima toliko poguma, da oži-gosa jezuitsko nestrpnost z besedami: »Mi ne pošiljamo svoje mladine jezuitom, da se uče nemških pesmi, temuč da se okrepe s plemenitimi nauki in s sveto ljubavo za hrvatski narod in svojo domovino. To bi bila naloga jezuitov-odgojiteljev, a ne ši-rjenje germanizacije.«

Macedonija.

Sultan je dobil anonimno pismo, v katerem se našteva, koliko pokrajin in ugleda je izgubila Turčija, odkar sedi Abdul Hamid II. na otomanskem prestolu, Mladoturki imenujejo sultana »velikega sovražnika svojega naroda«. A to Mlado-turkom ne bo pomagalo, kajti Mladoturki pač po listih razgrajajo, energije za delo pa nimajo. Te dni je odpadel od Mlado-turkov njih prvak Izmael Kamil Bey, ki je poslal francoski zbornici pismo, v ka-terem prosi Francijo, naj se usmili prega-njanih kristijanov v Armeniji in Macedo-niji ter skupno z Rusijo zahteva, da iz-vrši Turčija zahteve berlinske pogodbe. Francija naj provzroči inicijativo, da pre-vzame Evropa kontrolo nad Macedonijo. Turčija je izgubljena. Nemčija in Anglija se polasčata čimdalje bolj vpliva v Tur-čiji, in vse kaže, da bodo nasledniki Os-manov Hohenzollerci. Macedonija se raz-deli med Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Nem-čije in Anglije pa Turki ne marajo, a Francija jim je simpatična. Zato naj Fran-cija poskrbi, da se Nemčija Turčije ne po-lasti, zato naj se postavi Macedonija pod evropsko kontrolo. Iz Skoplja se poroča, da Turki Srbe in Bolgare v Macedoniji na-padajo, ropajo in more ter jih brez vzroka mečejo v ječe. Zadnje mesece je bilo nad 250 odličnih Srbov in Bolgarov umorjenih. Pravi morilci ostanejo svobodni, zato pa zapirajo nedolžne. Vojaštvo dolži kristjane krivde, da ne dobiva redno plače. Zato vojaki plenijo in more po vaseh. Kristjani imajo že več organiziranih tolp, ki so imeli že opetovane boje s Turki. Macedonski odbor dela sedaj le za avtonomijo Mace-donije ter na pomoč Bolgarije ne misli več. Več bolgarskih in srbskih agitatorjev je bilo zabodenih. Razmere v Macedoniji so skratka potrebne, da se začne zanje zanimati vsa Evropa.

Vojna v Južni Afriki.

Buri so dosegli zopet lep uspeh! Sam lord Kitchener poroča: Bataljon pešcev na konjih je pri preiskovanju okraja Zucker-boschrand 12. t. m. zašel Burom v zasedo. Padlo je 11 moških, ranjenih je bilo 40. Block-hiše so bile predaleč, da bi ušli Bu-rom vanje. Drugi so bili menda deloma ujeti, deloma so ušli. Burom je bilo baje več kot Angležev. Da zaide kar cel ba-taljon v past, dokazuje, da imajo Angleži neverjetno trde glave, ki se ničesar ne nauče. Iz Pretorije poročajo, da je izgna-nih za védno še 25 burških voditeljev, med temi pet poveljnikov in dva bivša člana Volksraada. Wessels in Wolmarans sta odpotovala iz Bruslja v Zjedinjene dr-žave baje radi posojila. Leyds je povedal, da burski poveljniki na mir ne mislijo. Zato pa se trdi z nasprotne strani, da po-tujeta Wessels in Wolmarans preko De-lagoa-Bai v Transvaal, da se ondi dome-nita z burskimi poveljniki in s sedanjo vlado radi mirovnih pogojev. Poveljnik Kruitzingen stoji od 15. t. m. pred vojnim sodiščem. Baje ga na smrt ne obsodijo.

Najnovejše politične vesti.

»Ostdeutsch« se imenuje stranka, ki je odpadla od Schönererja k Wolfu. Sedaj se bodo že celo Nemcem zmešali pojmi: nemško-nacional, vsenemški, »ost-deutsch«, »deutschvölkisch«, »deutschvolk-lich« itd. — Šusteršičev centum je začel »aktivno« delovati. Sklenil je nam-

reč poslati papežu čestitko k 25letnici. — Med zastopi nemških mest po Češkem in Moravskem se je začela skupna akcija zaradi sistiranja »na de-belo imenovanih častnih meščanov« v Bud-jevicah. — Proti madjarizaciji nem-ških imen na Ogrskem so se zdru-žili veleindustriji v Srednji Nemški. — Na Švedskem in Norveškem se razširjajo vesti, da se hoče Rusija pola-stiti nekaterih pristanišč obeh dežel. — Italijanski delavski minister je demisioniral zaradi množičnih stavk železniških delavcev. — Naučni mini-ster Hartel — doktor tehničnih znanosti. Dunajska tehnična visoka šola je imenovala ministra Hartla dok-torjem tehnik. — Kitajski poslanik v Petrogradu Yang-Yu je umrl.

Dopisi.

Iz Postojne. Kakor druga leta je priredil »Postojnski Sokol« i letos svojo običajno maškarado, katera pa je vse svoje prednice daleč prekosila. Smelo trdim, da Postojna take maškarade, bodi-si glede sijaja, bodisi glede mnogobroj-nega obiska, še ni videla. Obisk je bil tak, da so bili veselični prostori do zad-njega kotička v pravem pomenu besede nabasani. A prišli niso le Sokoli, marveč vse, kar spada med tržko elito, med cvet občinstva. Pa tudi okolica ni zaostala: Senožede, Rakek, Hraše in drugi kraji so poslali svoje zastopnike. In maske! Bilo jih je mnogo, mnogo. Prišle so iz vseh vetrov sveta. Tu si videl ponosnega Turčina kramljaje z ljubko Nizozemko, tam vrle Hrvat, prevzetne Špance, bo-ričice z biki, hrabrega Zrinjskega, oholega Angleža, fantastične prikazni minulih let, dame preteklih stoletij, vmes pa najfinejše in moderne toalete sedanjosti. Bila je bujna slika, mameča oko in vid. Zdelo se ti je, da se objema preteklost in sedanost v prijateljskem objemu veselja in radosti. Prostor za ples — velika dvorana — je bila očigled obilim plesalcem in plesalkam mnogo prehajhen; mnogi so morali za-ostati in čakati. Plesalo se je neumorno do poznega jutra. Vsem se je bralo veselje raz obličje, bila je prava neprisljerna ra-dost, ki je odsevala raz lic. Društveni odbor sme to maškarado z zlatimi črkami v svojo društveno kroniko upisati. Vsaj je ta večer pokazal, da je odbor na svo-jem mestu, da ume svojo nalogo ter da uživa društvo take simpatije pri občinstvu kakor malokatero društvo. Zato je tem globlje obžalovati, da nekateri ne vidijo, kaj hasne društvu in kaj posamezniku, ter da mora želja posameznika pred občno koristijo društva — umolkneti. — Na zdar!

Izpred sodišča.

Pod predsedstvom gospoda deželno-sodnega svetnika Hauffena vršile so se večerj sledeče obravnave c. kr. deželne sodnije:

1. **Podrta šupa.** Na obtožni klopi sedita Janez Prešeren in Mica Zupanc, ki sta doma na Grabnju na Gorenjskem. Prvi je tožen radi težke telesne poškodbe, radi krivega pričevanja in radi tatvine; Mica Zupanc pa radi tega, ker je Prešerna baje »našuntala«, naj izvrši telesno poškodbo. Poleg tega je povabljenih še 8 prič, go-renjskih deklet in žen, fantov in mož. Vrag vedi zakaj, a med Slemcovimi in Zupanko ter Prešernom je tlela že dlje časa tiha in huda jeza. No, Slemcovi so se napili in v svoji pijanosti so pričeli demolirati šupo Zupanke. Oboroženi so bili za vsak slučaj s »pункtik« in »re-meljci«. Aleš Bojč je bil s Slemcovimi in se je posebno odlikoval. Celi dan je Zu-panki nagajal in tudi pomagal pri demo-liranju šupe. Radi njegove sitnosti je Zu-panka zagnala proti njemu klešče, in ker je nato prišel ves razjarjen Prešeren, je istemu zaklicala: »Ta prekleti Aleš, vse mi je že požrl, zdaj mi pa še gmaha ne da ... le daj ga, le daj ga!« In Prešeren je vzel svojo sekirico, ter zbijal po Alešu ter istega s tem težko ranil. Tudi je menda nekemu sovaščanu ukradel lahko kolo. Pri okrajnem sodišču v Kranju pa je vedoma krivo pričal. Radi vsega tega je bil obsojen na 4 mesece težke ječe z 1 mesečnim postom in na plačilo stroškov. Mica Zupanova pa je bila oproščena.

2. **Kaj je vse Žigert kradel ...** Žigert Janez, rojen leta 1882. v Trzinu in doslej nezakazan, ter brez stalnega bi-vališča je »delavec, ki ne dela nikoli«. Kako se pa preživi Žigert Janez? No, vi-dite, na ta-le način: — V času med 24. aprilom in 29. novembrom je vzel sle-dečim osebam »brez njihovega dovoljenja«

— tako pravi namreč postava; v navadni slovenščini se to imenuje »krasti« — sle-deče stvari: Petriču Janezu na Brdu novo črno obleko, črne jelenove hlače, telovnik, »meksikajnerce«, klobuk, srajco, dežnik, rudečo srajco, rjuho, črne rokavice, britev, svetilnico, koso in burkloje ... torej naj-različnejše stvari v celostni vrednosti 126 K. — Potem se je pa fant bolj na zlatino vrgel; ukradel je Urši Zajc na Šmartnem srebrno uro, 2 prstana, broško in uhane; mimogrede je vzel tudi par »štifletnov« in novo rjuho seboj. — Mariji Grošelj v Krtini pa je vzel nož, celo usnje itd. — Mariji Klopčič v Serjučanu je izmak-nil »brez njenega dovoljenja« srebrno vr-zičico in — fant ima izvrsten apetit — z mesom napolnjeni želodec. — Potem je priromal v Ljubljano. Najprvo je »uštesal« v gostilni »pri Tišlerju« kovček, v kate-rem je bilo nekaj sukenj, telovnikov, hlač, srajc, klobukov in drugih stvari. Poleg tega je istokrat izmaknil nekemu tuju iz Nemčije lep havelok, katerega je ravno potreboval. Ko se mu je vse to posrečilo, je dobil še več korajže in šel k »Maliču«; tam je vzel kovček saboj; v njem je bilo nekaj čevljev, nogavic, harmonika, telov-nik, krtače in nekaj obleke. — Urbanu Orešku je zmaknil uro, Janezu Orešku pa nož. — Sedaj mu je pa postala tatvina dolgočasna; in prišel je drugo stroko, go-ljujijo. Ogoljufal je več oseb »kar se je dalo«. Končno so ga stražniki 25. decem-bra »vzeli hope« radi vlačuganja. Sedaj bode sedel 8 mesecev v težki ječi in plačal stroške in odškodnino, če bode mogel, če pa ne, potem — ne bode plačal ...

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. februarja.

— **Počaščenje dr. Žlindre.** Iz Velikih Lašč se nam piše: Dne 13. t. m. vršila se je pri tukajšnji sodnji obravnava proti ljubljencu dobrepoljskih klerikalcev. Francetu Muštarju iz Kompolj. Tožil je nadučitelj g. Engelmann iz Dobropolj, in je bil Muštar zaradi častikraje obsojen na 100 K. Zastopal je Muštara dr. Žlindra iz Ljubljane. Ko se je zvedelo po vasi, da je dr. Žlindra tu, spravil se je neki tukajš-nji porednež, ki je n o t a b e n e že dva dni prej hodil po vasi maskiran kot »ž l i n d r a«, zopet v to masko in počakal pri vozu Šusteršiča. Ko je ta prišel iz žup-nišča, se je maskirana žlindra trikrat s porogljivo spoštljivostjo poklonila dr. Žlindri in mu pri odhodu rekla: »Na svidenje na kolodvoru g. dr. Žlindra. Šusteršič je bil ves prepaden. Maska je bila v fraku in v klaku, v visokih škornjah ter imela okolo ledij navezan velik žakel z žlindro in z napisom »16% žlindra«. Po fraku, po klaku ter po škornjih je bilo s kredo neštovilno-krat zapisano Žlindra. Žakelj z napisom »16% žlindra« pokazala je maska Šusteršiču, ko je prišel proti vozu. Šusteršič se je kar tresel in hitro velel vozniku, naj požene. Maska, ki je zaklicala Šusteršiču »Na svidenje na kolodvoru« peljala se je res za Šusteršičem na kolodvor ter tam zopet spoštljivo pozdravljala dr. Žlindro, kažoč mu napise žlindra na hrbtu, spredaj, po škornjih, po cilindru in žaklju. Občin-stva bilo je v vasi in na kolodvoru obilo, na kolodvoru sosebno stranke, katere je zastopal dr. Šusteršič. Smeha je bilo to-liko, da se sploh ne da popisati. Šusteršičeve stranke bi bile kmalu popokale smehu, ko je maska na kolodvoru hodila pred Šusteršičem gor in dol. Tudi naš župnik, ki je Šusteršiča spremljal iz žup-nišča, se je na vse grlo smejal maski, ker v kljub očalom ni takoj opazil žaklja z na-pisom »16% žlindra«. Ko je privozil vlak, spremlja je maska Šusteršiča do vagon-skih stopnic, se mu tam še parkrat po-klonila, ter radovednemu občinstvu iz Ribnice in Kočevja kazala žakelj s 16% žlindro. Vse vozeče se občinstvo je bilo takoj pri oknih, in je, ko je razvidelo cel položaj, zagnalo tak smeh, da je kar od-mevalo in začelo kričati: Bravo, bravo. Kje je »Žlindra.« V vlaku se je peljal tudi ribniški dekan z dvema kaplanoma. Go-vori se, da je dotični porednež (maska) pred nastopom pil v neki gostilni s kon-sumskim poglavarjem, slavnoznanim lju-biteljem snažnosti, ki ne zna razločevati med ognjiščem in straniščem, kakor ne zna dobrepoljski višji konsumer razlo-čevati med straniščem in posteljo. Plačal je ceho načelnik sam. V velikolaškem in ribniškem okraju ne govoré že več dni o ničemur drugem, kakor o tem velikan-skem »špasu«. Tudi v zadnji hribovski vasi se smejejo skoro tako, kakor so se smejali tedaj, ko so izvedeli, da se je Jak-liču v Kočevju — peč podrli.

— **Iz dež. šolskega sveta.** Stalno nameščene na sedanjih svojih mestih so bile gospodične: Leontina Murel v Srednji vasi, Marija Benedek v Kovtahu, Ana Tomec v Tržiču in Marija Pantar v Čatežu, dalje gg. Alojzij Nolak na Bledu, Martin Tratnik v Goriču in Ivan Žen v Starem trgu.

— **Poštar na Rakeku** nam je ozirom na dnevno vest »Občinske novice na Rakeku potrjene« v 38. številki dne 15. t. m. poslal ta-le popravek:

Ni res, da je bilo pri meni pred malo nevi posvetovanje radi volitve župana. Ni res, da sem šel v farovž v Planino sklonit se radi volitve. Ni res, da sem pozabil kar celo pošto na Unc poslati. Rakek, 18. svečana 1902. Ludovik Ševnar, kr. poštar.

Ta popravek je navadna impertinenca. Vzdržujemo vse, kar smo pisali. Ker pa smo prav zadovoljni, da nam je ševnar poslal ta popravek. Doslej smo tega človeka še precej pardonirali, zdaj pa odidejo vsi obziri in bomo Ševnarju še tako svetili, da bo pomnil.

— **Javno predavanje**, ki ga je pred pretečeno nedeljo v »Mestnem domu« profesor Perušek o postanku, razkumu in propasti jezikov, je bilo zelo zanimivo in temeljito. Tu smo videli, da smo pred seboj res znastvenika, strojnika. Predavatelj je dokazal v protivju posedanjimi trditvami, da ni bilo nikdar črnega ali prajezika, temuč da so se ni jeziki razvijali povsem samostojno. Njegov predavanja pa g. profesor ni mogel dovršiti zaradi obširnosti ter bo isto nadaljeval prihodnjo nedeljo.

— **Slovensko gledališče.** Sedmesetletni Costa ni izmed onih dramatičnih pisateljev, ki delujejo v svojih delih genialno invencijo in globokomno duhovnostjo, z visokoletečimi idejami in tenacami, on se giblje v malem obzorju, malem krogu nižjih slojev, a tu je doma. Pri nas ga dobro poznamo; njegove medije ne zahtevajo velikih igralcev in lahkomisljiva dela srednje kvalitete so za nalašč za male odre. Tako smo videli pri nas njegovega »Brata Martina« in to dekle (Blitzmädel), ki so izmed bolj znanih, a tudi izmed najboljših govornih del. Včeraj smo se radovali tudi njegovim, to se pravi nad »njenim« korolom, čegar slava je že davno šla nemških odrih in tudi skoro že otemnela. Okoli 90 iger je napisal Costa tekom tega dolgega življenja; pomagala mu pri tem i njegova žena. Večer njegovega življenja ni najlepši; poleg tega, da temni jo zarjo tega večera oblaki malih skrbi, je tudi telesno bolan; kar piše 70letni starček se zdaj veselo glumo. Ker je tudi naš dober gledalnik, znanec, se mi zdi vredno, da se ga spominjam s par vsticami ob tej priliki. Na Dunaju je postal skromen nižji čini uradnik, a šel radi bolezni kmalu pokoj. Potem se je posvetil povsem dramskemu pisateljstvu. Velika večina njegovih del so ljudske igre, ki so mu bile ime ljudske pisatelja. Nekaj je vodil z ne posebno srečo dunajsko gledališče v Jožefovem mestu. »Njen korol« je sveža burka iz onih časov, je Dunajčanom dovtipno zdelo periti Madjare in se je zljubilo očetu »ta vele«-humorističen (?) moment biti za glumo, v kateri naj dominira korol Istvan. Za izpremimo radi videti tako burko, zlasti če imamo v svoji vedno nam ljubega gosta gospo Pono; »njen korol« s svojimi »Kraji« se nam ravno tako »prileže« za izpremimo po duhoviti, težki drami, dobra opereta ali lahka — seveda — lahka opera po — Wagnerju. G. Pono je izvrstna subreta, razun tega živahno, svežo in naravno igro, za je uloga Rezike povsem primerna. Srebrnočisti mili glas smo z naslajo ali ob njeni rafinirani ariji iz opele Tata-Toto. Podpirali so jo izvrstno Perovšek, Danilo in Boleška. Brovolny je bil predvsem prav korol Istvan, Nemec bi rekel tudi idig. Istvan je imenitna in velekofigura, katero je g. Dobrovolny prav postavil na deske. Tudi pel in plemadjarsko ognjevit. Costa je po glavni humor ravno v ulogo Istvana. V slovenčini ne naredi tistega efekta, ki bi umevno. Radi tega pa pri nas

silijo v »Njenem korpalu« v ospredje postranske osebe. G. Verovšek je bil prav tipičen papadež mehkužnega vojačka. Imel je sinoči s svojim humorom prav srečen večer. Občinstvo se je sinoči smejalo in zabavalo izvrstno, in že dolgo nismo čuli v našem gledališču toliko veselega hrupa in videli — razprodane hiše. To dokazuje, da tiči v tej burki veliko takega humorja, ki ugaja širšemu občinstvu. Kaj se hoče: star »šlafrok«, strgana ruta, stare hlače in — »pr' mej dunj« še vedno dosežejo večji efekt smeha kot fin, duhovit dovtip. Tako je tudi drugod.

Jos. C. Oblak.

— **Poročil** se je dne 9. t. m. gosp. Davorin Tratnik učitelj-voditelj v Goriču nad Idrijo, z gđ. Antonijo Dimnik. Čestitamo!

— **Letošnji nabori** se bodo vršili meseca marca, in sicer 1. in 3. na Vrhniku, 4., 5., 6. in 7. v Ljubljani za okolico, 8. in 9. v Kamniku, 11. in 12. na Prevojah, 13. in 14. v Ljubljani za mesto, 15. in 17. v Višnjigori, 18., 20. in 21. v Litiji, 22. v Radečah, 24. in 26. v Krškem, v mesecu aprilu pa 1. in 2. v Kostanjevici, 2. in 3. v Il. Bistrici, 3. in 4. v Mokronogu, 5. v Trebnjem, 7. v Žužemberku, 4., 5. in 7. v Postojni, 8., 9. in 10. v Novem mestu, 9. in 10. v Vipavi, 11. v Metliki, 12. v Črnomlju, 14. in 15. v Kočevju, 16. in 17. v Ribnici, 18. in 19. v Cerknici, 19. v Velikih Laščah, 21., 22. in 23. v Radovljici, 21. v Ložu, 23. v Logatcu, 24., 25. in 26. v Kranju, 26. in 27. v Idriji, 28., 29. in 30. v Škofjiloki. Glavni nabor za Ljubljano je torej 13. in 14. marca. Tuji stavljenici pridejo 13. marca k naboru, domači pa 14. marca. Prošnje za ugodnosti je vposlati do 1. marca.

— **Umor v Mokronogu.** Že včeraj smo poročali, da je 17. t. m. blazni Karol Koračin s sekuro ubil tesarja Jos. Gorenjca vulgo Sevnčana. Koračin je 30 let star in je bil v Nemčiji, kjer je delal kot premogar, že dlje časa v blaznici. Ker mu Gorenjc v ponedeljek zvečer ni hotel odpreti, je Koračin šel po sekuro in poskušal vrata razbiti. Gorenjc je bežal, a Koračin jo je vdaril za njim in ga grozno ranil. Vzlic smrtni poškodbi je Gorenjc še bežal, a prišel je le nekaj korakov daleč. Tam je padel in umrl. Koračin je divje sukal sekuro in se smejal. Umorjeni Gorenjc je bil 48 let star, oženjen in oče dveh otrok. Koračina so izročili sodišču. Občinsko načelstvo je bilo večkrat opozorjeno, naj vendar poskrbi, da pride Koračin v blaznico, a zgodilo se ni nič, dasi je Koračin bil znan kot nasilen, kot nevarno blazen in je večkrat grozil, da mora koga umoriti.

— **Požar.** V Hosti pri Vačah je gorelo pri posestnici Josipini Hribar. Škode je 900 K. Užgali so seveda otroci.

— **Umrli** je v soboto 15. t. m. ponoči v graški deželni bolnici absolvirani tehnik gosp. Julij Sterniša iz Radeč pri Zidanem mostu po dolgi in mučni bolezni. Pokojnik je bil za časa svojih študij član »Triglava« in »Ilirije« in mej kolegi splošno priljubljen. Blag mu spomin!

— **Franc Dolenc** †. Piše se nam iz Gradca: Izgubili smo vrlega moža in rojaka. Višji poštni kontrolor g. Fran Dolenc, rojen l. 1855. v Škofjiloki iz dobroznane Brbonove rodbine, je studiral na ljubljanski realki in po maturi šel na tehniko, a kmalu popustil studije in šel k pošti v Gradcu, kjer je služboval nepretrgoma skoro 30 let. L. 1890. je postal kontrolor, pred dvema mesecema pa višji kontrolor. Dne 10. t. m. je ponoči padel in si zlomil gleženj desne noge; operirati se ni pustil. Umrli je 14. t. m. Njegovo truplo so 16. t. m. prepeljali v Škofjoloko. Sprevod v Gradcu je pokazal, kako čislani so mu posebej Slovenci v obilnem številu izkazali zadnjo čast. In zaslužil je to, kajti bil je vrl narodnjak, radodaren podpornik vseh narodnih naprav in pravi prijatelj slovenskih visokošolcev. Marsikateremu visokošolcu, ki se je potapljaj vsled pomanjkanja, je rajnik rešil eksistenco. Bodi Fr. Dolencu zemljica lahka in prijazen spomin!

— **Po nemirih v Trstu.** V Trstu vladata zopet red in mir in bržčas ne bo imel nagli sod nič opraviti. Član naglega sode je tudi deželnosodni svetnik gospod Mosche, ki je dolgo časa služboval v Novem mestu. Politična oblast porablja

izjemno stanje, v svrhu, da preganja časopise, tudi tisto, ki je strogo lojalno. Pa tudi zunanje časopise se je podredilo strogi cenzuri. Vsi zunanji listi, ki pridejo s pošto, se ponese najprej na policijo. Ta jih pregleda in konfiscira vse, v katerih najde kaj »nevarnega«, ostali pa se potem razdele naročnikom.

— **S hrvatskega gledališča.** Z velikim začudenjem smo iz hrvatskih listov izvedeli, da je intendant zagrebškega gledališča gospo Borštnik-Zvonarjevo kar nakrat odpustil. »Hrvatsko pravo« priznava, da je intendantovo postopanje škandalozno. Stvar je bila taka: V baletu »Na plitvičkah jezera« je doslej igrala gospa Šramova ulogo »Vile velebitske«. Dne 15. je intendant nakrat poklical gospo Borštnikovo in jej naročil, da mora namesto gospe Šramove to mimično partijo do naslednjega dne prevzeti. Ko pa je gospa Borštnikova opozorila, da to ni mogoče, ker je ona tragedinja in ne mimičarica in da bi morala za to ulogo vsaj nekaj skušenj imeti, se je intendant surovo nanjo zadril in ji pokazal vrata, češ, da je odpuščena. Res se je gospe Borštnikovi tudi dostavil odpustni dekret. Sploh je intendant gospo Borštnikovo že nekaj časa preganjal. Ker jej ni dajal nikakih ulog, se je gospa Borštnikova radi tega pri njem oglasila. Intendant je nanjo zapvil: »Kako se predrznete prositi za uloge? To je nesramno! Veseli bodite, da dobivate gažo! Pojdite domov, vlezite se na zofo in čitajte romane.« Simpatije občinstva so odločno na strani gospe Borštnikove. »Hrvatsko pravo« in »Agramer Tagblatt« zahtevata, naj se stvar poravna, da se gospa Borštnikova ohrani hrvatskemu gledališču.

— **Samomor v nevestinem stanovanju.** Okrajni pristav dr. Agnesi, ki je služboval zadnji čas v Ogulinu, je prihajal vsak teden v Zagreb obiskat svojo nevesto, hčerko vseučilišnega knjižničarja in bivšega tajnika »Matice Hrvatske« g. Kostrenčiča. Tudi v nedeljo je prišel dr. Agnesi v Zagreb, se mudil pri Konstrenčičevih potem pa se tam — ustrelil. Uzrok samomoru je neznan.

— **Afera Wallburg.** Kazensko sodišče v Budimpešti je sklenilo Ernesta Wallburga izpustiti iz preiskovalnega zapora.

— **Pogreša se** od nedelje mesar iz Studenca Andrej Tržkan. Zadnjikrat so ga videli na savskem brodu pri Sv. Jakubu. Pri sebi je imel baje okoli 500 gld. Sumi so različni.

— **Brezplačni koncert »Meščanske godbe«** bo jutri, v četrtek ob pol 8. uri zvečer v Hafnerjevi pivarni na Sv. Petra cesti. K tej meščanski zabavi so vljudno vabljeni vsi prijatelji »Meščanske godbe«.

— **Koliko Ljubljana na leto potrebuje.** Po uradnem izkazu se je leta 1901 v ljubljansko mesto vpeljalo užitnini podvrženega blaga: 226 hl. ruma, 1260 hl. žganjevca (špirita), 858 hl. žganja, 18.950 hl. vina, 4813 hl. vinskega mošta, 195 hl. sadnega mošta, 20.025 hl. piva, 1406 hl. kisa, 4363 glav klavne živine, 9369 telet, 2695 ovac, 3780 jaget in kozličev, 394 prašičkov od 5 do 19½ kg. težkih, 8591 prašičev nad 19½ kg. težkih brez razločka, 126.900 kg. mesa, 9069 glav domačih vel. perutnine, 69.490 kokoš, piščet in golobov, 576 srn, 2461 zajcev, 750 kg. razsekane divjačine, 546 fazanov in divjih petelinov, 474 jerebic, divjih gosi, rac, ključnačev in golobov, 16 lisec, 39 ducatov brinovk in prepelic, 15.114 kg. žlahtnih rib, 11.810 kg. navadnih rib in rakov, 188.080 kg. riža, 5.412.800 kg. moke, 1.184.960 kg. ovsa, 2.967.100 kg. sena, slame in otrobov, 47.480 kg. zelenjadi, 878.290 kg. svežega sadja, fig, kostanja in orehov, 53.460 kg. suhega sadja, 78.100 kg. masla in surovega masla, 23.110 kg. toščice in loja, 66.947 kg. svinjske masti in slanine, 116.246 kg. mila, 56.920 kg. sira, 1.538.200 komadov jajec, 245 kg. voska, 175.420 kg. jedilnega in drugega olja, 35.284 m³ trdih drv, 5625 m³ mehkih drv, 291.160 kg. oglja, 40.142.800 kg. premoga.

— **Najnovejše novice.** Povodnji v Italiji. Vled dolgotrajnega deževanja so izstopile vse reke Gor. Italije. Utonilo je že tudi nekaj ljudij. — 12.000 met. stotov sladkorja se je potopilo v

Vltavi v Pragi z velikim čolnom vred. — Tovarna zgorela. V Libnji pri Pragi je zgorela velika tovarna za celuloze. — Bomba se je razletela v justični palači v Turinu. Že poprej je poskušal nekdo palačo užgati. — Izključevanje gimnazijcev »na debelo«. Na gimnaziji v Siedlicah so izključili 202 poljska dijaka zaradi vstavljanja veronauškemu pouku v ruščini. — Eksplozija na ladji. Parnik »Pionir«, ki je vozil kalciumkarbid, je trčil blizu Toulona ob skalo. Ker je voda udrila in dosegla kalciumkarbid, nastala je strašna eksplozija ter ladjo raznesla.

— **Parmova »Ksenija« v Zagrebu.** Po daljšem premoru so v nedeljo peli v Zagrebu Parmovo opero »Ksenija« z jako lepim uspehom. Gdč. Neumannovi in g. Raškoviću se je mnogo ploskalo, intermezzo je občinstvu posebno ugajalo.

— **S svojim stanom nezadovoljni duhovniki.** Na Francoskem narašča nezadovoljstvo z rimsko jezuitsko politiko ne le med nižjim duhovništvom, tudi nekateri škofje bi se je radi rešili ter modernizirali katolicizem po dogmatičnih reformah in zbliževanju republik. Vsled zdvajajoče nezadovoljnosti izstopa vedno več mlajših duhovnikov iz svojega stanu. Samo v burgundski škofiji so zadnji čas izstopili 4 župniki ter se posvetili meščanskim poklicem. Dva sta se tudi takoj oženila ter si ustanovila pošteno ognjišče.

— **Najnovejši stroj.** Takšnega so iznašli v Ameriki, in sicer za molzenje krav.

Društva.

— **Ljudska kuhinja.** Na zborovanju dne 13. t. m. je poročal načelnik g. Drelse o delovanju zavoda v času od 1. septembra 1900 do 31. avgusta 1901. Minulo leto pričuje o napredovanju društvenega delovanja, kajti razdelilo se je 166.178 porcij jedil proti plači, 10.850 porcij brezplačno, in sicer petindvajsetim revnim a nadopolnim dijakom, oziroma trem za delo nemožnim odsluženim vojakom. Skupaj se je izdalo 177.028 porcij, katere se delijo v 12.836 porcij po 20 v., 1550 po 12 v., 62.081 po 6 v., 75.760 po 2 v. V prvi vrsti zahvalil se je g. načelnik najiskrenejše gg. predsednicama Kos in Fleischman za trud in požrtvovalnost, s katerima sta preteklo leto vodili kuhinjo zaslužnega zavoda, dalje vsem ostalim gospem in gospicam. Izdatne podpore so ljubljanski ljudski kuhinji dovolili: Kranjski deželni odbor 400 K, mestna občina 400 K, kranjska hranilnica, ki je brezplačno prepustila kuhinjske prostore, pa 200 K. Več vnanjih posojilnic je darovalo 106 K 86 v., ljubljanski župan g. I. Hribar 50 K, g. A. Gasner v Tržiču 80 K, g. J. Recher 40 K, g. Regnard 20 K, g. Pavlin precejšnjo partijo premoga itd., a ljudski kuhinji so priskočili na pomoč še razni neimenovani dobrotniki. Končno navedel je g. Drelse splošne dohodke zavoda, kateri pa vsled umnega gospodinjstva dobro pokrijejo vse stroške v preteklem letu, ter izrekel za to najiskrenejšo zahvalo in presrečni »Bog povrni« vsem dobrotnikom in sodelovalcem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst 19. februarja. Vsled stalnega miru in nepretrganega reda je bilo sinoči že mogoče odpoklicati vojaštvo od straženja javnih poslopj in industrijskih podjetij. Vojaštvo ni več konsignirano, temuč le pripravljeno.

Dunaj 19. februarja. Debata o bosanskih železnicah se je v današnji zbornici nadaljevala in zaključila. Nato se je začela budgetna debata. Za slovensko napredno stranko je govoril poslanec dr. Ferjančič. Debata se še vrši.

Dunaj 19. februarja. Danes popoldne se je vršila seja načelnikov vseh klubov. Vsenemška stranka je bila prvič po znanem razpору zastopana. V razgovoru je bila češka tehnika v Brnu.

Dunaj 19. februarja. Nadvojvoda Rainer in soproga sta sprejela k zlati poroki na stotine čestitk od visokih sorodnikov in tujezemskih vladarskih hiš. Modroslovnata dunajska fakulteta mu je poslala diplomu častnega doktorja. Tudi tehnična visoka šola ga je imenovala častnim doktorjem.

Madrid 19. februarja. Ministerstvo je odobrilo proglašenje obsednega stanja in nagle sodbe čez Barcelono

Barcelona 19. februvarija. Mesto je zasedeno z vojaštvom. Med tem in štrajkujočimi je prišlo do spopadov, pri čemer so bile tri osebe ubite, 35 oseb pa je ranjenih, med njimi 9 težko. — Vseh štrajkujočih je nad 10.000.

Yalta 19. februvarja. Tolstemu se je nekoliko zboljšalo. Zadnjo noč je primeroma mirno prespal.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Peter Strel v Mokronogu iz nabiralnika 3 K 20 vin. — Gospod Ferd. Spilar, št. Peter na Krasu, 2 K, s geslom: „Veseli marijaš — Kontra — Ludonik bas. — Skupaj 5 K 20 vin. — Živeli!

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati boleti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenih. Cena steklenici K 1-90. Po poštne povzjati razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 (12-3)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 15. februvarja: Marija Zalar, zasebnica, 82 let, Tržaška cesta št. 20, krvavenje.
Dne 17. februvarja: Marija Ničman, zasebnica, 79 let, Hrenove ulice št. 5, naduha.

V deželni bolnici:
Dne 15. februvarja: Helena Kosmač, dninica, 52 let, srčna hiba.

V otroški bolnici:
Dne 13. februvarja: Ana Snaj, delavčeva hči, 6 mes., jetika.

Dne 14. februvarja: Ignacij Marenko, čuvajev sin, 14 mes., vnetje črev.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Feb.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
18.	9. zvečer	734-2	1-2	brezvetr.	dež	3-2 mm.
19.	7. zjutraj	734-1	1-0	sl. ssvzh.	megla	
	2. popol.	734-9	4-0	sl. zahod	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 1-4°, normala: 0-1°.

Dunajska borza

dné 19. februvarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101-60
Skupni državni dolg v srebru	101-55
Avstrijska zlata renta	120-90
Avstrijska krona renta 4%	98-70
Ogrska zlata renta 4%	120-05
Ogrska krona renta 4%	97-05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1635-—
Kreditne delnice	695-—
London vista	239-83
Nemški državni bankovci za 100 mark	117-27 1/2
20 mark	23-44
20 frankov	19-05
Italijanski bankovci	92-85
C. kr. cekini	11-32

Št. 720.

Razpis natečaja.

Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti mesto učitelja

z dohodki IV. plačilnega razreda idrijskega učnega osebja, t. j. z letno plačo 1000 K, aktivitetno doklado letnih 200 K in s pravico do 6 petletnic po 100 K.

Prosilci naj lastnoročno pisane prošnje z dokazom učne sposobnosti za ljudske šole z nemškim in slovenskim učenim jezikom predpisanim službenim potom

do dné 15. sušca 1902

pri podpisnem c. kr. rudniškem ravnateljstvu vložé.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji

dné 16. svečana 1902.

Razglas.

Podpisana volilna komisija je bila z ukazom c. kr. deželne vlade z dne 28. januarja 1902 št. 1656 po določbah §. 8. zakona z dne 29. junija 1868 drž. zak. št. 85 in §. 7. volilnega reda trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani postavljena, da priredi in izvrši volitve. Sestavila je volilske imenike za trgovski in obrtni odsek in sicer po treh volilnih kategorijah teh odsekov.

Imeniki bodo od 20. februvarja do včetega 5. marca 1902 za vlaganje ugovorov, ako bi jih kaj bilo, v Ljubljani pri mestnem magistratu, v okrajih zunaj Ljubljane pa pri c. kr. davčnih uradih javno razpoloženi.

Pri le-teh uradih je tudi volilni red na vpogled.

Ugovori zoper volilske imenike se smejo v omenjenem roku za Ljubljano pri mestnem magistratu, v okrajih zunaj Ljubljane pa pri c. kr. davčnih uradih ustmeno ali pismeno prijaviti, smejo se pa tudi vložiti neposredno pri volilni komisiji v Ljubljani. Na ugovore po roku vložene se ne bo oziralo. Po roku za ugovore bodo imenovani uradi volilske imenike vrnil volilni komisiji, ki bo razsodila končno veljavno (§. 7 odstavek 7 vol. reda) o ugovorih in razsodila naznanila ugovarjalcem.

Volilci, ki imajo volilno pravico v več volilnih kategorijah, so vpisani v volilskem imeniku tiste kategorije, v kateri plačujejo višji davek. Izjavo v smislu §. 4., 1. odstavka je med reklamacijskim rokom vložiti pri volilni komisiji.

Na podstavi veljavno popravljenih volilskih imenikov bo izdala volilna komisija izkaznice in glasovnice za volitev ter jih bo razposlala volilcem z razpisom volitve. Popravke naslovov smejo volici vložiti pri podpisani volilni komisiji (pisarna trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani).

Glede zlorabe davčnih podatkov, obseženih v volilskih imenikih, se opozarja na kazenske določbe §. 246. zakona z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 v neposrednih personalnih davkih.

V Ljubljani, dne 15. februvarja 1902.

C. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani.

Zahvala.

Za mnoge dokane srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti iskreno ljubljene, nepozabne matere, stare matere, oziroma tašče, gospe

Marije Zalar, roj. Grilc

izrekamo vsem najtoplejšo zahvalo. Pred vsem se zahvaljujemo č. gg. bogoslovcem za gniljivo petje, kakor tudi vsem drugim za kraane vence in častno udeležbo na zadnji poti.

V Ljubljani, 18. februvarja 1902.

(441)

Zalujoči ostali.

Učenec

kateri je že šole dovršil in z dobrimi spričevali, dobrih starišev in lepega vedenja, se sprejme v poduk v urarski in v elektromagnet mehanični obrt.

M. Petrič

urar v Postojni.

(403-2)

Zdravje, slast, veselje:

Vživajte

J. Klauer-ja pristni planinski

„Triglav“

pridelek iz žlahtnih gorskih rastlin.

Odlikovan v Parizu 1898!

Glavna zaloga:

(415-4)

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Ustanovljeno 1839.

Semena

gospodarska, za zelenjad, cvetlična, gozdna, sadna, najboljše kakovosti ter zajamčene kaljivosti ponuja

(439-1)

semenarstvo

Václava Petzolda

v Pragi, I.,

edino v Havířské ulici čís. 394.

Za vrtno stroko ponuja zlasti: svetovnoslavne klatovske nagelje (klinčke) in vrtnice, sadna ter okrasna drevesca in grme, čebuljaste cvetlice i. dr. v veliki izbiri.

V lastnem interesu zahtevajte cenik gratis in franko, predno si naročite semena.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ansece, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vate, Heb, Franzove vate, Karlove vate, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 18. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Lince, Steyra, Ansece, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovič varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prage, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, št. Mohorja, Pontabla. — Ob 1. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 82 m popoldne in ob 3. uri 35 m zvečer. — Črhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 5. uri 45 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Galanda Ceylon-čaj

Je jedrat, aromatičen, čist,

Št. 1 v zavojčkih à K —'20, K —'50, K 1-25

Št. 2 „ „ „ —'24, „ —'60, „ 1-50

Št. 3 „ „ „ —'32, „ —'80, „ 2.—

se dobiva v vseh večjih špicerijskih trgovinah. (2593-22)

Naznanilo otvoritve

krojaške obrti za dame.

Usojam si p. n. občinstvu, posebno velečenjenim damam vljudno naznanjati, da sem otvoril dné 6. februvarja t. l.

(413-2)

lastno krojaško obrt za dame

v Šelenburgovih ulicah št. 6

kjer bodem izdeloval vsa v svojo stroko spadajoča dela. Vseled svojega večletnega delovanja v tu- in inozemstvu, kakor v Gradcu, Zagrebu, Opatiji, Monakovem, Kolnu, Hamburgu, Wiesbadenu, Nizi in Parizu, sem v prijetnem položaju vsa, tudi najtežavnejša dela solidno in ceno ter najmodernejše izvrševati. Za mnogobrojni obisk in naročila se najvljudneje priporočam z velespoštovanjem

Josip Gregorin.

Spreten, samostalen

vodja za pivo

s kavcijo, zmožen slovenskega in nemškega jezika, ki je izveden v računarstvu skladišča,

se išče za skladišče piva na Kranjskem

k takojšnjemu nastopu službe.

Ponudbe z navedenjem dosedanjega delovanja naj se dološljejo

pivovarni Göss pri Ljubnem na Štajerskem (Leoben, Steiermark).

(380-3)

Stara, dobro obiskana in velika

gostilna

na deželi v lepem trgu se da tak na račun ali v najem.

(420-)

Ponudbe pod „gostilna 10“ upravništvo »Slov. Naroda«.

Službe išče

knjigovodja

in

korespondent

neoznjen, 24 let star in zna več jezika

Ponudbe pod M. K. na upravništvu

»Slov. Naroda«.

(400-)

V lepem kraju na Koroškem, ležeč ob drž. železnici, blizu večjih tovarn, je tudi farna cerkev in okrajno sodišče prav dobro idoča

trgovina z mešanim blago

kakor tudi k njej pripadajoče posesti takoj in zelo ugodno proda ali pa več let v najem odda, v katerem služi je 20.000 K kapitala potreba. — Kje, p. upravništvo »Slov. Naroda«.

(414-)

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja

dobre vrste

kakor tudi (2626-24)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.